

Українська Грекокатоліцька Церква на Донеччині

Галичани з-під Рави Руської, що у Львівській області, яких було виселено у Артемівський район Донецької області, у даний час беруть активну участь у відродженні Української Грекокатоліцької Церкви на Донеччині.

У селі Розлопівка вже побудовано і посвячено культову споруду. Будується храм у селі Званівка. Чекає відкриття Божий храм у селі Чубарівка.

Табір пластунів в Україні

Близько 500 пластунів з дванадцяти областей України зібралось на одній з Карпатських гір в Івано-Франківській області.

У Крайовому ознайомлюючому таборі молоддь опановувала знання і мудрість їхніх далеких попередників. На проторічному зібранні разом з молоддю був грекокатоліцький священник.

Кожан новий день для пластунів розпочинався та закінчувався молитвою. Богослуження відправлялись у каплиці, збудованій пластунами минулого року. Молодь мала можливість користатися з духовних наук, які для великої кількості молодих людей, особливо зі Східної України, де більше часу, ніж в західних областях панувала безбожницька система, були почуті вперше.

Цікавими для пластунів були лекції священнослужителя на тему «Роль релігії в Пласті».

Виставка пропам'ятних філіателістичних видань присвячена Й. Сіпшому

Триває в Українському Домі у Києві. Є це перша виставка у самому центрі України, а її автором є відомий прихильник Кардинала доктор Роман Кмік з Чікаго. До цього виставка вже демонструвалася у Львові, Тернополі, Коломиї, Бережанах, Чернівцях. Служіння Патріарха Йосифа своему народові – то якрава сторінка історії України, нашої боротьби за

З новими надіями, з новими сподіваннями приймає Львів другого єпископа-помічника для вірних Грекокатоліцької Церкви. Фото Н. Кравчук.

«Владака Василій має свої особливі дари, з яких будемо користатися й тут, у Львові, і у нашій Церкві взагалі. Він практичний, енергійний, життєрадісний, працьовитий, оптимістично ставлений, з великим почуттям відповідальності, добрий організатор. І ми йому бажаємо, щоб ті його гарні лодьскі пружметы сподіяли з тими дарами Святого Духа, які особливо потрібні в Архидієцтвіському служінні – дар мудрости, розуму, ради, кротости, знання, поборности і страху»

волю і свободу. Як підкреслив у своєму виступі голова товариства «Просвіта» Павло Мочан, «...увесь життєпис Йосифа Сіпшого – це урок для всіх нас, хто нині зголосяє нести складний і важкий хрест національної і високої ідеї українського державотворення. Патріарха Сіпшого ніщо не змогло – ні Сибірське заслання, ні обвинувачення, Правда і Бог були для Йосифа Сіпшого постійним дороговказом. «Ми мусимо завжди бути собою», – повторював Патріарх і був вірний цим словам усе своє життя. А життя його довге і прекрасне – то чудовий приклад відданості своїй землі, своїй Церкві, своєму народові...»

Відбудова Святомихайлівського собору

Створено комітет у зв'язку з відродженням Святомихайлівського собору у Києві – однієї з найстаріших святинь нашого народу, знаменитої пам'ятки національної культури і архітектури. Як відомо, його було споруджено ще у 1108-1113 рр. на території Михайлівського золотоверхоного монастиря внаслідок Ярослав Мудрого київським князем Святополком Ізяславичем. В 1934-35 рр. собор розібрали. Частина фресок, як вважалося, зберігається в Софійській соборі, а частина - у Третьяківській галереї та в російському музеї у Ленінграді. Питання відбудови собору привертало увагу української діаспори, зокрема, у США. В штабі Огайо у США створено комітет, який має на меті допомагати у відбудові храму.

Створення історико-культурного заповідника у Вишгороді

Останнім часом частіше доводиться чути про Борисоглібський храм у Вишгороді, що під Києвом. І не випадково, адже за часів Київської Русі він був резиденцією князів. Тут вирішувались найважливіші державні питання. Тут Ярослав Мудрий написав першу слов'янську конституцію, збірник законів «Руська правда». Звідси, по суті, від першої християнської церкви, бере початок християнство у древній Русі. В ХІ ст. князь Святослав Ярославич побудував у Вишгороді величній Борисоглібський храм-мавзолей, який став другою по величині в Європі культурною спорудою після храму св. Петра у Римі. В освяченому храмі у 1115 р. були перезахоронені перші древньоруські святі Борис і Гліб.

Божого». З пими привітальними словами звернувся до нового єпископа Української Грекокатоліцької Церкви Василя Мелвіта Блаженніший Митрополит Іван Лобачівський під час хіротонії. Єпископське свячення отця Василя відбулося у празник Верховних апостолів Петра і Павла, 12 липня 1994 р., на Святоюрській горі у Львові.

Хіротонію здійснив Його Блаженство Митрополит Лобачівський разом із співсвятителями: Перемішльським владикою Іваном Мартиняком та Едмонтонським єпископом Мироном Дапоком. У торжестві взяли участь владика Української Грекокатоліцької Церкви з України і діаспори, батьки та родина владиків-номінатів і запрошені гості, а серед них Палєвський пунції в Україні архієпископ Антоніо Франко, єпископ Римокатоліцької Церкви у Львові Мар'ян Яворський, архимандрит Натан Вірменської Апостольської Церкви, а також представники від Української Православної Церкви та Лютеранської Церкви Польщі.

Нововисвячений Владика звернувся зі словами подяки до Всевишнього, своїх батьків, братів Василіянів, усіх владик та численню зібраних вірних, просячи одночасно про гарячу молитву. Під час промови владика Василій звернув увагу, що сьогоднішнє його свячення в присутності так чисельних представників різних Церков є єкumenізмом в дії.

Таким чином у липні 1994 р. наша Церква в Україні збагатіла двома єпископами (7.07.94 р. - хіротонія о. Юліана Гбура), лодьми енергійними, повними запалу і відданості у своїй праці, з якими Український народ пов'язує великі надії та очікування.

ЛТ

Під час нашествия монголо-татар у 1240 р. храм був зруйнований. У 1861 р. на фундаменти храму була збудована велика кам'яна церква, але під час війни її зруйнували.

Київська обласна Рада, Український фонд культури та Українська Православна Церква висунули пропозицію: надати цій пам'ятці особливий статус і оголосити історичну частину сучасного Вишгорода заповідною зоною. В останні дні свого президентства Леонід Кравчук підтримав цю пропозицію і видав указ про створення історико-культурного заповідника у Вишгороді. Як спірашное цей указ за нового Президента – побачанню.

850-річчя Успенського собору у Каневі

Тарасова могла є найвідомішою, але не єдиною реліквією Канева. Дивно, але більшість туристів минає увагою Успенський собор, споруджений ще у 1144 р. Всеволодом Ольговичем, батьком героя «Слова о полку Ігоревім». 340 років тому під склепінням собору молився сам Богдан Хмельницький, а в 1861 р. тут стояла домовина з тілом Тараса Шевченка.

Цього року стінам Успенського собору виповнилося 850 років. В Каневі проходили врочисті святкування цього ювілею.

40-річчя повстання політв'язнів у ГУЛАГу

Минуло 40 років після найбільшого повстання політв'язнів у системі ГУЛАГу, яке було зафіксоване у Кінгірському таборі, що у Казакстані.

Як пригадує очевидець цієї події жителя міста Калуса Ольга Безрука: «...Бригада жінко перед Великодніми святами 1954 р. йшла під конвоем у нічну зміну розвантажувати вугілля. На зустрічі поверталася колона чоловіків. Один з них промовив «Христос воскрес», а двінадцять відповіли «Вийстину воскрес». Охоронці відкрили вогонь, кулі якого повалили до землі поранених». З того часу, а це було 17 травня, розпочалося повстання політв'язнів, яке продовжувалося 40 днів, а 26 червня 1954 р. проти повстанців було задіяно хімічну зброю і танки. В результаті звірської навали загинуло п'ятсот в'язнів, двісті з яких – дівчата.

Так система совітських посліпак розправлялася з Богом та новірицями. Але час засвідчав про вічність духовного фактору та тінніність й утопичність вишпости матеріалістичних ідей.

Релігійні громади на Львівщині

Згідно статистичних даних, які нам подав відділ у справах релігії Львівської області, релігійна ситуація на Львівщині, станом на травень 1994 р. є така:

Конфесія	Кількість релігійних громад
1. УТКЦ	1318
2. УАПЦ	519
3. УПЦ КП	166
4. Рамокат. Церква	100
5. УПЦ МП	62
6. Християни Віри Євангельської	49
7. Єван. Християни Батисти	38
8. Свідки Єгови	25
9. Адвентисти Сьомого Дня	12
10. Юдеї	2
11. Повного Євангелія «Джерело Життя»	2
12. Вірмено-Апост. Церква	1
13. Вірмено-Катол. Церква	1
14. Благодать (ХВС)	1
15. Єцифанія	1
16. Вільні дослідники Святого Писма	1
17. Єванг. Християни в дусі Апостолів Церква	1
18. Братів Єванг.-Лют. Церква	1
19. Більшої Благодаті	1
20. Нова Церква	1
21. Свідомості Христини	1
22. Мусульмани	1

Минуле і сьогодення грекокатоліцтва у Любліні

(Закінчення з 1 сторінки)

На нинішньому етапі

історичних дослідів ще не можна точно визначити дату заснування парохії та будови першого храму. Є відста (до речі, непевна і тому оспорювана), що її мав збудувати галицько-волинський князь Данило (король), захопивши Люблін у 1243 р. Тоді також мав він спричинити будову оборонної вежі (чи радше – доліпньої її частини) на Люблінському замку; ця вежа, в пізніших часах дещо перероблена, стоїть донині на Замковій гірці.

Варто, мабуть, додати, що у XIII ст. Люблін аж двічі попадав під панування руських монархів: перший раз за Данила (на кілька років), другий – за князювання Лева Даниловича. Остаточно відзискали Люблін поляки 1302 р. (див. І. Крип'якевич, «Історія України», Львів 1990, стор 80-82).

Як бачимо, перебування Любліна під владою руських князів було вищим темчасовим, тривало тільки кількаліттьє років. Від 1302 р. місто вже на постійно залишилось в межах Польщі, де пануючою була латинська Церква. Виникнення та кількасотлітнє існування руської парафії мало отже не політичне, а суто релігійне коріння. Йшлося про забезпечення можливості практикувати власну релігію русинами, які поселились у Любліні.

Хоч є деякі дані, щоби заснування цієї парохії датувати XIV століттям, то однак підковитої певності нема. Проте відносно XV ст. можемо вже зовсім певно говорити про існування в Любліні руської церкви під покровом Преображення Господнього, званої – Спасо-Преображенською чи просто Спаською. На початку наступного століття появляється перший відомий нам з імені парох Спаської церкви – отець Григорій. Від цього починається ряд люблінських руських душпастирів, відносно котрих знаємо (хоча б навіть приближно), як їх звали та в яких роках вони працювали у люблінській парафії.

Стосовно XVI ст.,

треба відмітити, що існують документи, які описують економічний бік функціонування парафії та засвідчують наявність міжконфесійних конфліктів на економічному ґрунті. Тоді був також заснований при церкві монастир (дата заснування 1588 р., хоча дехто приймає трохи пізніше), що проіснував до 1864 р.

Як відомо, рішення руської ієрархії відновити переконувальну єдність з Римським Престолом і визнати його зверхність, зберігаючи власну обрядову традицію, зустріло опір значної частини вірних, так що вже 1596 р. у Бересті засідали немов би два синоди, взаємно собі ворожі: уніятський та неуніятський. Розбрат в лоні Руської Церкви, поділ її членів на дві групи, довів до сумного явища, яким була боротьба за парафії, монастирі та навіть владицтва. При тому треба відмітити, що захоплення однією стороною якоїсь парафії чи іншої установи ще не означало тривалої перемоги – переможені, як правило, не здавались. Не одна церква перекотила отже з рук унітів до неунітів (і навпаки) нерзз кілька разів. Історія люблінської Спасо-Преображенської церкви підтверджує вищевказане. Спочатку вона залишалася в руках протівників унії. В Любліні діло адеж сильнає церковне братство, яке зорганізувало навіть власну братську школу. Маючи підтримку з боку досить численних впливових осіб, братчики не думали перекотити в уніятський табір. 1607 р. розпочали будову нової, мурованої церкви (попереду впала жертвою пожежі 20 років раніше); завершення будови відтворює доволі довго (можливо, із-за суцільного, в тому й судових, з уніятами), бо посвячення новозбудованого храму відбулося аж 15 березня 1633 р. Церкву посвятив сам Київський митрополит, Петро Могила. 360-ліття цієї події відзначили православні жителі міста минулого року.

Вже 1635 р. Спаська церква і монастир

перекотить у руки з'єдинених, що три роки пізніше підтверджує король Володислав IV. Однак вислідок домагань неуніятської шляхти 1640 р. церква знов стає неуніятською. Проте проходить 5 років і люблінський храм повторно переймають прихильники унії. 1648 р. починається повстання Хмельницького. Босві успіхи повстанських сил примушують короля Івана Казимира заклопотати відому Зборівську угоду (1649 р.). На основі цієї угоди Спаська церква перекотить до неунітів, та не на довго. Перемогою королівської армії під Берестевом (1651 р.) спричинено повернення уніятам Спасо-Преображенської церкви у Любліні. 1657 р. місцевий руський монастир входить офіційно до складу Васильянського Чину, та вже в наступному році Спаська церква знов повертається до неї з'єдинених. Храм в руках неунітів перебуває аж до 1695 р., коли остаточно в люблінській руській громаді перемагає уніятський напрямок.

Як виходить з вищезгаданого, у XVII ст. люблінська церква 7 разів мінjala господаря. Після остаточної перемоги на унію вона залишилася уніятською аж до 1875 р., коли всі парахії Холмської єпархії приєднано до Російської Православної Церкви (яка тоді носила також назву «Греко-Російська Церква»). На жаль, Спасо-Преображенська грекокатоліцистська парафія у Любліні досі чекає дослідника, який опрацював би її історію. Тому й тут подаю лише кілька дрібних згадок про деякі події з історії цієї парохії.

1724-27 – відбувався у Любліні судовий процес між люблінським василіяньським монастирем та латинським парохом костела св. Миколая (неодавдік від церкви) «так в справі послостей, як і парохіяльних прав, що походять з різниці обряду».

1752 – засновані уніятське Свято-Онуфривське церковне братство;

1864 – в рамках репресій після Січневого повстання та підготовки до знесення унії на Холмщині, уряд наказом від 8 листопада 1864 р. скасував василіяньські монастирі в Холмі, Любліні, Білій та Замості. Залишились тільки варшавський монастир. Треба додати, що це був лише елемент загальної акції властей проти католицьких монастирів у Польському Королівстві. Одну ніч з 27 на 28 листопада зіквідовано у цілому Королівстві всього 108 (такі) чоловічих чернечих домів та один жіночий. Частина Василіянів лишилася однак на попередніх місцях для забезпечення душпастирської опіки над вірними римокатолицьких парохій. У Любліні до 1868 р. парохію завідував ієромонах Ремігій Ганкевич ЧСВВ (нар. 1818 р., висв. 1848 р.), консултор останньої Провінційної Управи Холмської Провінції Чину. 1868 р. кермо парафії перебрав єпархіяльний священник о. Микола Коліньковський (в польськомовних джерелах «Коліньковський», в тодішніх російськомовних – «Коленьковський», причому після «д» слідувало «ят»). Отець М. Коліньковський (1833-81) був уродженцем Галичини, висушником восьмикласної гімназії у Станіславові. Здобувши у Відні богословську освіту, 1859 р. прийняв ієреєвське свячення і до 1868 р. душпастирював у грекокатоліцистських парохіях Галичини: спершу в Миколаєві, потім у Залужках. Коли царський уряд почав спрощувати до Холмської єпархії священників з Галичини (всього у 1866-75 рр. «імпортовано» 51 галицького священника та 60 питомців з Галичини, які були висвячені вже у Холмі; уряд планував за допомогою цих духовних осіб – чи то ідейних москофільд, чи просто «арґристів» – остаточно знищити унію на Холмщині), поїхав туди і о. Коліньковський, забираючи з собою своїх рідних: матір та сестер (був нежонатим священником).

Отцю Коліньковському довелося бути останнім у XIX ст. грекокатоліцистським душпастирем у Любліні. За час його перебування у Любліні проведено ремонт Спаської церкви, ліквідуючи більшість з-поміж тих елементів її обладнання, які виявились вислідок латинізаційних процесів. Водночас як вистрій святині, так і устав Богослужень постійно наближувались до російсько-синодальних стандартів.

Прийшов вресні сумнозвісний 1875 р.

– рік ліквідації унії в Холмській єпархії. Тоді-то церква Преображення Господнього у Любліні, разом з усіма іншими грекокатоліцистськими святинями у Польському Королівстві, перейшла у руки неунітів (православних). В їхніх руках вона залишається і сьогодні, будучи підвизненою до гідності катедрального собору. При храмі міститься м. ін. канцелярія і резиденція Православного єпископа Люблінського і Холмського, яким від 1989 р. є Преосвященний Авець (Андрій Поплавський).

До Греко-Російської Церкви у 1875 р. перейшов і парох Спасо-Преображенської церкви о. М. Коліньковський, який зрештою залишився при ній до смерті, як православний її настоятель. Треба тут відмітити, що з-посеред галичан прибулих до Холмської єпархії після 1864 р. тільки чотирьох не перейшло до Греко-Російської Церкви, враховуючи двох, що померли перед 1875 р. та останнього грекокатоліцистського Холмського єпископа Кир Михайла Куземського, який вернувся у 1871 р. в Галичину. З-поміж тих, які перейшли в юрисдикцію петербурзького Святішого Синоду, двох пізніше вернулось назад до католицизму. Подані шрифти промовисто свідчать про те, що духовенство спрощавлене з Галичини на Холмщині йшло з наставленням, м'яко кажучи, ніяк не антіросійським чи ультратакатолицьким. Люблінський парох не був отже жодним винятком.

Стосовно чисельності вірних

«воз'єднаної» у 1875 р. парохії є різні, надто суперечливі, інформації. Автор цих рядків дійшов висновку, що причиною розбіжностей є брак розрізнення між двома

числами: числом грекокатоліків у Любліні та числом вірних парохії, яка за офіційним календарем-шматизмом Холмської єпархії охоплювала «місто Люблін з його округою та ново-олександрійський (булавський П. С.) повіт». Тому, мабуть, можна до часу проведення глибоких дослідів прийняти, що серед постійних жителів коло 1875 р. було 70-80 грекокатоліків, натомість всіх вірних у парохії було 400-500 осіб. Люблінська грекокатоліки належали здебільшого до двох професійних груп: урядовців (меншість) та робітників (більшість). За рапортом люблінського поліпмайстра (1874 р.) представники першої групи декілька відвідували російські Богослужби, натомість серед робітників була помітна тенденція ходити до костелів. Отже не можна дивуватись тому, що у 1874 р. на грекокатоліцистських Богослужбених число присутніх, як виникає з неповних даних, в середньому вносило 30-40 осіб.

Вислідок вищезгаданого «воз'єднання» грекокатоліцистської парафії у Любліні перестала існувати. Довелося на її відродження чекати більше одного століття (структур т. зв. небуній не зараховую до грекокатоліцистських, прийнятні в рамках цієї статті). Факт приймання від 70-тих років нашого сторіччя питомців грекокатоліків на навчання у Вищу духовну семінарію у Любліні був чинником, роль якого у відновленні нашого церковного життя у Любліні переоцінити годі. Постійних-бо жителів міста, які належать до Грекокатоліцистської Церкви дуже мало, навіть якщо додати невідому (та певно й не таку велику) кількість осіб, що не беруть участь в житті цієї своєсправної Церкви, хоча з тоячя погляду кахнонічного права залишаються приписаними до неї. Водночас присутність у Любліні чималого кількості студентів-українців (з Польщі та України), які в нашому місті проживають майже виключно тимчасово, помітно впливає на формування обличчя цієї ніяк не типової спільноти.

За календарними шматизмами

люблінська станиця св. Священномученика Йосафата була заснована 1986 р. Й душпастирями були: о. Йосиф Улицький, о. Теодозій Тарас Янків ЧСВВ та о. Богдан Дрозд. У душпастирстві допомагали також інші священники, з-поміж яких особливий уваги заслуговує о. Д-р Ярослав Москалик, який перебував у Любліні на зліамі 80-их та 90-их рр. як студент-докторант догматичної богословії на Католицькому університеті.

Після того, як Кир Іван Мартиняк призначив о. Дрозда парохом Гданьська, люблінське станицю перебрав о. Степан Батрух. Він залишається донині священником відповідальним за ведення грекокатоліцистського душпастирства у Любліні. Ревного помічника має він в особі о. Василя Пастуха з Тернопільської єпархії, який є студентом філософії на КІУ. Та статус громади змінявся – 1 січня 1993 р. Преосвященний Кир Іван, Перемишльський єпископ формально заснував парохію св. Священномученика Йосафата у Любліні та іменував о. С. Батруха її першим адміністратором. Цим актом завершився процес юридичного оформлення люблінської громади, яка набула статусу юридичної особи, згідно з церковним та державним законодавством.

Звичайно, канонічна нормалізація ще не розв'язує усіх наявних проблем. Чи не найголовнішою з них є брак власної церкви, задля чого парохія змушена проводити відправи у римокатолицькому храмі св. Йосафата (це, до речі, кошишня православної церква Рудя Пресвятої Богородиці, побудована третійми кущими наприкінці XVIII століття, перейнята рамкокатоліцистами коло 1918 р.; в міжвоєнному періоді деякий час містився при цій церкві Місійний інститут для підготовки місіонерів-британців, які мали працювати в Росії, згідно з концепцією латинського Мотилевського митрополита. Архiepіскопа Еварда Роша). Інтер'єр цієї святині не пристосований до вимог нашого обряду. Тому й повинся проект унії в порозуміння з Музеєм люблінського села (скасування) з метою перенести на музейну територію одну з неживаєвих дерев'яних церков Люблінського регіону. Після переговорів з відповідними чинниками та аналізу стану опущених церков Люблінщини, парохія і склавен вирішили перенести до Любліна колишню грекокатоліцистську церкву з села Терношин, що біля Уляцька (нині Замостянське воєводство). Церква, збудована у XVIII ст. в Угрюнові, була перенесена до Терношина на початку цього століття. Римокатолицька парафія у Терношині, власник об'єкту на основі ст. 60, абз. 1, пункт 1 Закону від 17 травня 1989 р. Про відпущення Держави до Католицької Церкви, відступила нам безкоштовно право власності святині, що й було підтверджено нотаріальним договором.

Новозворена Парохіяльна рада позитивно віднеслася до дій парохіяльного керівництва, що спрямовані на перенесення до нашого міста одного із занедбаних грекокатоліцистських храмів, який має бути вольночас музейним та культурним об'єктом. Є надія, що таким чином люблінська парохія отримає вресні церкву пристосовану до вимог Уставу Богослужень та й взагалі нашій церковній традиції. Церкву, в якій люблінські грекокатоліки почуватимуться господарями.

Д І Т Я М

Дорогі діти! Вже другий місяць довго очікуваних вакацій, під час яких маєте багато часу на відпочинок, забави, різні зустрічі. Усі однак взаємини спіраються на приязні і любові. Без цього важко жити і бути вповні християнином. Вашій увазі пропонуємо оповідання Йосифа Остервальдера про те, як любити інших.

Ключ до всього - любов

«Любити ближнього свого, як себе самого» (Мт.22,39)

Улюблене слово «Я»

Це несправедливе! – хвилюється Мартин. Йому здається, що молодша сестра повинна мати дещо більше домашніх обов'язків. Тим часом є зовсім навпаки – то вона має всі привілеї. Увечері, наприклад, може вона бавитися допізна, так як і він, зате Ранком сестрі дозволено спати довше. Дозволено їй також менше помагати в хаті.

Це ніяк не подобається Мартинові. Він сам хотів би мати пільгу. Улюбленим його словом є «я». Цікаво, чи знає він казку про чародійний ліс?

Казка про чародійний ліс

Колісь давно ріс собі ліс повен дивовижних чарів і таємниць. Коли хтось з людей нерозважно зайшов в його гушавину, не міг віднайти дороги назад. Всі, отже, дуже вважали, щоб не підходити близько до чародійного місця. Батьки безнастанно остерігали своїх дітей, щоб вони були обережні.

Однієї теплої ночі, коли вікна спалнї були наскрізь відчинені, діти почули предивний голос. На вікні сидів чародійний птах і мавив: «Ходить, покажу вам, де можна знати великий скарб».

Декілька дітей послухало чародійного птаха. Вони одягнулися і поспішно побігли слідом за птахом до чародійного лісу.

Ранком виявилось, що птах намовив десятеро дітей з цього села, щоб пішли в ліс. Людей охопив страх, що діти ніколи не повернуть додому. Тим часом діти даром блукали по лісі, шукачи, як їм вийти. Були голодні і сумні. Вони також боялися, що ніколи вже не побачать своїх батьків. Коли настав вечір, вони втомлені поснули під деревом. У сні ще раз почули голос чародійного птаха: «Коли полетить над вами сова, це буде для вас знак, що необхідно є захищений від вікля ключ до великого скарбу». Птах глумливо закричав і відлетів.

Ранком діти подалися в дальшу дорогу. Не говорили між собою, а весь час наслухували голосу птахів. Раптом пролунав голос сови. Десь близько мусив знаходитися пошукваний ключ. Сейчас всі діти кинулися навколпши і почали розгортати напороті і всяке злілля та розгребувати землю. Працювали без там, кожен-бо побоювався, що інший випередить його і знайде ключ до безцінного скарбу.

Не пройшло багато часу, а почалася сварна. Дійшло навіть до бійки. Одно з дітей покалічене впало на землю, але ніхто не звернув на це уваги. Наймолод-

* * *

Мартин глибоко задумався. А може однок наймолодший хлопеч знайшов якогось ключа?

– І я так думаю, але не був це такий собі звичайний ключ.

– Чи може, цей ключ називається «служити допомогою»?

– Саме так. Готовість нести поміч називається любов'ю. Саме любов є найважливіша. Вона є ключем до всього. Любов визволила хлопця з поневолення чародійного лісу. Але потім повернув він там ще раз. Вчинив це тому, що думав не лише про себе, правда?

Так, Мартин добре зрозумів казку.

ГОЛОС МОЛОДІ

Молодь про авторитети

(Продовження з попереднього числа «Благівіста»)

«Люблю авторитети. Вони помагють мені розглядати різні аспекти моєї проблеми, подумати над добром і злом. В дитинстві моїм авторитетом був мій вуйко, священик. Здався мені він «зіркою з неба». Я могла дивитись весь час на нього, не помічаючи нікого крім нього. Я хотіла бути така, як він.

Тепер думаю по-іншому. Як «надцятиліткя» хотіла б, щоб мої думки були вислухані. Постійно бунтуюся, але маю свій авторитет. Є ним пригетьька, яка знає про мене все...»

(дівчина, 17 літ)

«Часом не знаю, як маю поступати і шукую якогось взірця. Потребую авторитету і шукую його. В дитинстві я дивлялася в Христа і у свої дитячий найвності називала Його своїм чоловіком. Любила я також свою маму, яка досі не втратила авторитету у моїх очах. Тепер подивляю певну монахино, яка є для мене взірцем витривалості і сильної молитви. Подивляю її також за особистий чар, який розсіває скрізь там, де показеться...»

(дівчина, 17 літ)

«Люблю авторитети, бо це моя допомога на дорозі життя. Завдяки ним маю можливість поправити свою поведінку, відношення до інших людей, збагачувати свою особистість».

В дитинстві таким авторитетом був для мене дідусь. Він був дуже зарадний і любив помагати іншим. Тепер для мене прикладом є всі ті люди, від яких маю багато навчитися, якнайраше знайти ціль життя».

(хлопеч, 16 літ)

«В дитинстві не мала я якогось поважного авторитету. Задивлятися на якогось актора не має сенсу. Думаю, що ніколи хтось такий не міг би стати для мене взірцем. Сьогодні є ним Митр. А. Шептицький. Це тому, що ясно бачив дорогу, яку Бог визначив Йому і витривало борюся, щоб досягнути своєї ціль. Він у всьому покладався на Господа і вірив, що цей його не опустить».

(дівчина, 17 літ)

зібрала с. Романа СНДМ

Зорі

«Мамо любал! Глянь як сяють
Ясні зорі золоті!
Кажуть люди, то не зорі.
Сяють душі то святі.
Кажуть, хто у нас на світі
Вік свій праведно прожив,
Хто умів людей любити,
Зна нікому не робив,
Бог того узав у небо
Ясно зіркою сяють...
Правда, мамо, то все душі,
А не зорі там горять?
Так навчи мене ж голубко,
Щоб і я так прожила.
Щоб добро робити вміла
І робить не вміла злат».

Борис Грінченко

З глибини небуття

Олесь Бердник

Бердник Олександр народився 25 грудня 1927 р. в селі Вавилове Херсонської області в сім'ї ковалів. У 1930 р. родина переїхала до Києва, а через два роки – до села Кийлів Бориславського району, де майбутньому письменнику випало виступити голодомором. Восемнадцятирічного закінчив у Кагарлицькому районі, де пережив німецько-фашистську окупацію. 1944 р. добровольцем пішов у діючу армію. Після демобілізації поступив у Київську театральну студію при театрі М. І. Франка, по закінченні якої запрошений на працю до цього ж театру.

Олесь Бердник відомий як письменник-фантаст – автор збірок оповідань «Поза часом і простором» (1956), «Маршанські зайди» (1962), повістей і романів «Зачарівано квіткою», «Шляхи титанизм» (1958), «Привидіде по землі» (1959), «Стрля часу» (1960), «Серце Веселігу» (1962), «Сини Світловича» (1963), «Діти безмежжя» (1964), «Хто ти?» (1966), «Розбиваво трома», «Полвіт Вайвасвати (1967), «Чаша Амрїтв» (1968), «Покривало Ілїдр» (1969), «Зоряний корсар» (1971).

Ці книги письменник написав в розквіті життєвих сил. А починав, працюючи актором в театральній публіці, з поезії. Тоді ж на одних відкритих партійних зборах він із юнацьким запалом виступив із критичною репресивною щодо мистецтва політики Лазаря Кагановича, який на той час служив за вказівкою Сталіна першим секретарем ЦК КІ(б)У. Дирекція театру виступувала цей виступ як антипартиїний і направила в МДБ відповідне подання.

24 жовтня 1949 р. Бердника було заарештовано

Хочемо поінформувати всіх зацікавлених, що після нагода, щоб миряни грекокатоллицької парафії в Любліні мали свій храм. Думка про перенесення дерев'яної церкви з села Тарношин до Любліна вже дозріла до етапу конкретних дій.

Церкву побудувала ще в 1759 р. грекокатоллицька парафія в Урїнові (колиш Сожальський повіт, нині Україна). В 1900 р. урїнівці поставили собі нову, більшу, муровану церкву. В 1904-1906 рр. стару дерев'яну церкву перенесено до села Тарношин (колиш Томашівський повіт). Тоді-то будинок храму частинно перероблено. Церква була філіальною грекокатоллицької парафії в Ульбівку і служила вірним з Тарношина і околиць. Після 1947 р. її перейняв Римокатолицький Костел. Згодом опущена і поступово девастована, нині є в трагічному стані. Думка про перенесення до Любліна може відмінити її долю. Це одинока нагода врятувати церкву та придбати для люблінської парафії свій храм. Наша парафія вже є правним власником тарношинської церкви. Буде вона поставлена на терені скансену. Коли в церкві не буде правитися Служба Божя охочі будуть могли її оглянути. Дирекція «Музею люблінського села» на принципах депозиту забезпечить охорону і утримання церкви. На нашу думку не існують жодні шанси, щоб дістати або зібрати гроші на ремонт церкви, щоб закінчилась в Тарношині. В та-

Звернення

кому стані є десятки інших церков. Також не існують жодні можливості, щоб пізніше церкву там утримати. Головні копії перенесення церкви до Любліна будуть покріті з державної дотації. Вже вибрано фірму, яка має розібрати церкву і перевезти її в частині на терен музею. Передбачуємо працю виконати ще в цьому році. Також вже почалась робота над опрацюванням історично-науковою документації. Коли б хтось диспонував якимись матеріалами про цю церкву і зв'язаних з нею людей, дуже просимо о контакт на адресу:

M. Senik
Regionalny Ośrodek Studiów
i Ochoty Środowiska Kulturowego
ul. Archańska 4
20-113 Lublin

Щоб справу довести до кінця треба буде покріті копії розібрання, перевезення і поставлення церкви, великих потрібних історичних і технічних документів та зв'язаних з ними досліджень, допровадження електрики (освітлення і в майбутньому опрївданн) та води (перевезення з протипожжежних оглядів), реставраційно-консерваторських праць, основного випусаження храму та різні інші копії. Люблінська грекокатоллицька парафія сама не була б спроможна подолати цим фінансовим витратам. Крім нечисленних постійних мешканців Любліна, більшість вірних в нашій парафії то студенти з майже цілої Польщі і з України, які навчаються на місцевих університетах

30 літ душпастирської праці Кир Івана Мартиняка

(Закінчення з 1 сторінки)

Священче життя Вашого Пресошвенства стало неначе уосібленим долі Грекоатоллицької Церкви у Польщі, бо Вам доводилося працювати в неслетких умовах комунїстичного режиму, відстоювати право на життя і вірне віросповідування всіх вірних Грекоатоллицької Церкви на теренах Польщі, яка є невід'ємною частиною Церкви Києво-Галицької Митрополїї.

Душпастирствовали Ви у різних осередках, зокрема у Лївниці, працювали над належним вихованням нашої молоді, скріплювали структуру нашої Премїської єпархїї своїм активним членством у Грекоатоллицькій Премїській Капїтулї-Курїї, доложили чимало зусиль для виховання молодих кадрів для Премїської єпархїї і послїдовно для всієї Грекоатоллицької Церкви в Україні.

Плоди праці Вашого Пресошвенства стали видимими з уадком тоталїтарного режиму і з приходом волї і свободи для всіх народів Східної Європи. Боже Провидіння піднесло Вашу особу до видатчної гїдності, і після короткого часу Ви стали єпископом відновленої

Премїської єпархїї, і тим самим – наступником таких великих мужїв нашої Церкви, як Юліян Пелєц, Костянтин Чехович, Йосафат Копїловський, Грїгорїй Лакотта, які своїм життям, працею та ієповідїннством засвідчили свою відданість і любов до нашої Церкви і довіреного їм стада.

З хвилюю Вашого поставлення на Премїського Владїку, помімо різних труднощів і перепон внутрїшнього і зовнїшнього характеру, відновилося духовне життя Грекоатоллицької Церкви в Польщі і Премїській єпархїї, скріпилися і поновилися поклонїєння, і Ви, Пресошвенний Владїко, пішли з братньою рукою допомогти до наших братів і сестер в Україні, які поївно ставили перші кроки їхнього відновленого церковного життя. Під Вашим мудрим і розсудливим провом наші священники, монахи, монахинї і миряни Премїської єпархїї пішли в Україну й віддали працюють серед свого народу, ставлячи тривкі основи у його духовному відновленні.

Ваше Пресошвенство, хоч самі потребують свяще-

Жодного з цих обвинувачень Бердник не визнавав. А на судї, який відбувся 23 квітня 1950 р., повідомив ще й про насильні та катування у внутрїшній тюрмі МДБ, за що додатково був звинувачений у наклеї на органи правопорядку. Вирок: десять років ізоляції у виправно-трудових таборах, п'ять років заслання, шнос три – поразки в правах.

Спочатку покарання відбував на ст. Бїлицї поблизу Києва. Залим його відправили на Печору, де він потрапив у роз'їзний табір, що ремонтував залїзницї. Також побутові умови спричинили тяжку дистрофію. Після лікування в госпіталї готувалися до втечі, але був викритий провокатором і виправлений до режимного табору в Казимі. Звіти групи сталим – до Картабу (Карпатдинська область).

Смерть Сталїна заронила надї на торжество справедливості й визволення. Але 1953 р. принїс лише розчарування. І Бердник знову вирішив тікати, маючи на метї дістатися до інформаційних каналів, щоб повідати людству про жахливі зловживання в післясталїнських таборах. І здійснив-таки втечу 10 жовтня 1953 р. Проте невдовзі був спїканий і вдруге заслужений табірним спекулом як контрреволюційний саботажник. Непокірливий направили в закритий режимний пункт у Джардасї, відновили відбїгтий строк.

У таборах Олесь Бердник продовжував писати вірші. Юнача тула за Україною випивався в пісенні рядки, які вселяли віру в прїйдїсно свободу.

1954 р. розпочався масовий перегляд справ несправдливо заслужених. Верховний Суд зняв із Бердника звинувачення в замаху на державний над СРСР, а через кілька місяців йому було даровано волю.

Проте письменник за часів Брежнєва знову був заарештований. Нині Олесь Бердник продовжує активне творче життя.

(головно на Люблінському католицькому університетї та на Університетї М. Курї-Скїодовської) та багато питомців з Вищої духовної семїнарї. Рівночасно розумїємо, що в нинїшній, для багатьох людей тяжкий економічно час, також інші наші парафії ведуть збірку грошей на будову, ремонт або купівлю власного храму. Тому-то в головному, як вже написано, опираємось на державних дотаціях. Коли б однак хтось мав бажання фінансово допомогти нашій ініціативу дуже будемо за це вдячні. Грошові жертви можна надіслати на банковий рахунок:

Parafia Grecko-Katolicka św. Jozafata w Lublinie
Bank Derogutowo-Kredytowy w Lublinie S. A.
Pl. Oddział w Lublinie
pl 334206 - 203078 - 136

Головно просимо всіх о молитву в наміренні доведення до успішного кінця справи перенесення церкви. Звертасьмось з цими інформаціями перелусім до бувших мешканців з околиць Урїново і Тарношина та інших родин та їх нащадків розсіяних по цілому світї. Мамо надїю, що церква в Любліні не буде лише музейним експонатом, але будемо мати можливість, щоб була знову живим Храмом Божим. Плануємо поставити церкву в наступному році. Тодї запросямо всіх на урочисту реконсекрацію.

Парох, о. Степан Батрух
Голова Парафїальної ради, Роман Матвійчина

Хочу зазвєнїти Ваше Пресошвенство, що УТКЦ

розумїє, бачить і шїро Вам дякує за таку поміч. Вона виявила що вдячність і тим, що Вас поклонїано до Постїйного Синоду Єпископів УТКЦ, обрвано Вас на Генерального Секретаря Синоду цієї ж Церкви і довірено у Вашї руки цілий ряд вагомих, а то й життєвих справ нашої Церкви.

Отож нехай цей ювілей 30-рїччя священства Вашого Пресошвенства стане ще одним святом єдності нашої Церкви і народу. Щоб виразно бачити, що не ділять нас ніякі границї чи кордонї, а що всі прадемо на славу Божу, бо всі ми – одне в Христї Ісусї.

З пошаново † Мирослав Іван Любачівський
Глава Української Греко-Католицької Церкви

ПАМ'ЯТАЙМ!

ВЕСЕЛЛЯ У ЖИТТІ ПЛІВКИ РАЗ!!!

Імпресійне Агентство
«Коровай»
пропонує:

— співану шпобну літургію у виконанні мішаного хорового квінтету;
— весільну музику у виконанні ансамблю «Іра-Гамалія» з Гданська з елементами народнього весільного обряду;
— професійне відеознімання (2 камери, спеціальні ефекти, професійні оператори) українського театру «КОНТАКТ» з Гданська;
— друк весільних запрошень з веселими візорами та кольорами.

З НАМИ ВЕСЕЛЮ І ДЕШЕВО!!!

ВЕСІЛЛЯ? КЛОПІТ?

Не журись — потелефонуй:

тел./факс. — Гданськ 31-50-70 (цілодобово)

8 квітня 1994 р., на 91 році життя померла наша Дорога Мама, Теща, Бабуся, Прабабуся

Юстина Львчинин

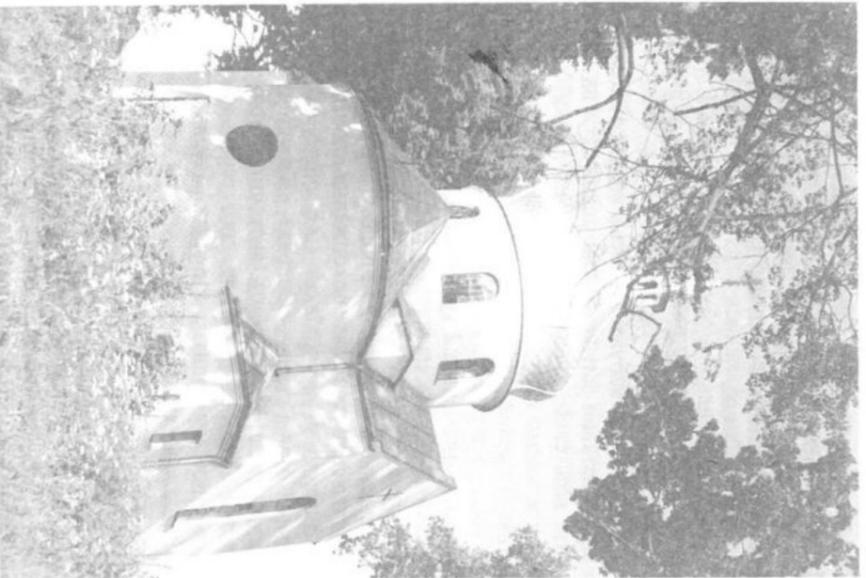
З дому Петрусь. 12 квітня вона була похоронена далеко від своєї рідної землі, на пивтарі в Ольштині. Вісім, хто взяв участь в останній дорозі Покійної, наша родина складає сердечну подяку.

Особливо дякуємо отцеві Євгенові Кузьм'яку, який відслужив при Покійній Службу Божу, Панахиду, а також ширим словом згадав про її нелегке життя. Покійна 30 років служила в Церкві у Новосілках Переліх аж до часу насильного виселення в рамках злочинної акції «Вісла» у 1947 р.

Дуже сердечно дякуємо за допомогу й підтримку Сестрам Влужебницям — Меланії та Тетяні, які з серцем вклочилися до похоронного обряду. Наша подяка належиться о. д-р Ярославові Москалюку, який допоміг організувати Почесний Похорон дорогої нам Мами.

Доглибний біль і жаль охопив нас, Твоїх дітей, внуків, правнуків наша дорога Мамо. Пам'ять про Тебе залишиться в наших серцях назавжди.

Вся сім'я Львчининів та Марушчаків

Церква у Великому Полі.

ВІДГОВІСТ - суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі. Редагує колегія: Богдан Хібр (т) - уповноважений секретар, с. Романа Папков'як СНДМ, Любомира Хібр (т), Дарій Гавригель - технічна редакція. Редакція молодіжної сторінки - Дорота Шувєр, Петро Шостак.

Потіяги авторів публікації не завжди скоюються з точкою зору редакції. Матеріалів не замовляних не відсилаємо. В опрацьованих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти. Матеріали до публікації просимо висилати у машинописах, або у чітких рукописах.

Нашому приятелю
Отцю Горові Гарасиму
ширі слова співчуття з приводу смерті
Батька
складає Редакція «Віговіст»

II Дитячий Фестиваль Релігійної пісні й поезії

Заходами парафії у Білому Борі, при співучасті школи ім. Т. Шевченка, напередодні празника Різдва Богородиці, у суботу, 17 вересня 1994 р. організується II Дитячий Фестиваль Релігійної Пісні й Поезії.

Заохуємо до підготовки релігійної програми (пісня, гітса, вірші, ігри) в межах до 20-ти хвилин. Зголошення дитячих груп пильного й допильного віку, просимо надіслати до 31 серпня 1994 р. При зголошенні групи, просимо подати назву програми та її тематику.

Організатори забезпечують учасникам фестивалю безкоштовний нічліг. Доїзд і харчування учасників відбувається на кошт парафії, яку дає група репрезентує. Харчі можна привезти з собою, або скористуватись місцевою столовою.

ВАРТО ПРИДБАТИ І ПРОЧИТАТИ

1. **З рідного гнізда** — альбом фотодокументів, які раніше ніколи не друкувалися, виданий до 100-річчя української еміграції до Канади. Ціна 25 тис. зл.
2. **Нація, державність, національність** — В. Іванішин. У книжці публіцист свою незалежну думку звертає на оцінку нашої новітньої демократії, проблеми єдності, нації, націоналізму. 175 стор. Ціна 25 тис. зл.
3. **Жива скорбота** — Роберт Конквест. Перший повний український переклад дослідження про колективізацію і голодомор 1929-1933 рр. 385 стор., 11 фотографій. Ціна 50 тис. зл.
4. **Син України** — Історична повість з часів українського лицарства в трьох частинах з ліностріатикми. Ціна 15 тис. зл.
5. **Дорогою птахів**. Збірка поезій Є. Лещук, сучасної поезесі, що проживає у Львові. Ціна 10 тис. зл.
6. **Як роса на сонці** — В. Щеглюк. Один з перших на Україні творів, який був написаний на основі споглядів колишнього діяча ОУН-УПА Д. Павличина. 155 стор. Ціна 30 тис. зл.
7. **Стрілецька Голгофа**. Збірник стрілецької поезії. 399 стор. Ціна 35 тис. зл.
8. **Вбивство Степана Бандери**. У книжці використані матеріали з одноименого збірника, виданого у Мюнхені 1965 р. під ред. Д. Чайковського. Ціна 45 тис. зл.
9. **Дужим помахом крил**. Антін Крушельницький. Роман про трагичні і славні події 1918-1920 рр., коли в Галичині будувалася Українська держава. 219 стор. Ціна 25 тис. зл.
10. **Ешан-зілля**. Легенди та перекази Поділля зібрав П. Медведик. 286 стор. Ціна 30 тис. зл.
11. **Життя і смерть полковника Коновальця**. Оповіді, листи, нотатки, уривки зі щоденника та інші документальні матеріали про видатного діяча УНР Євгена Коновальця. 325 стор. Ціна 45 тис. зл.
12. **Мова і нація** — В. Іванішин, Я. Радевич-Виницький. Тези про місце і роль мови в національному відродженні України. 139 стор. Ціна 15 тис. зл.
13. **Ясна гора в Гошеві** — М. Дирда ЧСВВ. 138 стор. Ціна 15 тис. зл.
14. **Оце Мати твоя** — о. М. Іванів ЧСВВ. Читанка про Пресвяту Діву Марію. 173 стор. Ціна 12 тис. зл.

Подяка

Усім Отцям, Монахам і Монахиням, Вірним нашої Церкви у Польщі, які взяли участь у моїх архирейських свяченнях складаю найщиріше спасбі!

Владика Юліян Ібур

Адреса для кореспонденції:

Рагала Візантійсько-українська
щ. Артії Стегонеї 9 А
78-425 В'ялу В'б

Від імені організаційного комітету:

о. Йосиф Улицький, с. Надія СНДМ

Пожертви на фонд Фестивалю можна надіслати:

Рагала Католицька Організація Візантійсько-українського
w В'ялуп Вогзе
Банк Spółdzielczy w В'ялуп Вогзе
№ 933340 - 76722 - 2711 - 06
з допискою: Festival

15. **Йосафата**. Нарис життя і чеснот сестри Й. Горлашевської, першої Служебниці НДМ. 78 стор. Ціна 15 тис. зл.
16. **Фатіма (Марія говорить до людей світу)** — Гонзага да Фонсеко. 255 стор. Ціна 20 тис. зл.
17. **Ріки волі живої**. Проловіді про святі Тайни о. Миколи Іваніва ЧСВВ. 187 стор. Ціна 12 тис. зл.

Література для дітей

1. **Нечиста сила** - В. Королів-Старий. Фантастичні казки, які повертаються до читача із 20-тих років. Ціна 10 тис. зл.
2. **Казка про лицаря Добришо та його сестричку Забаву** — Юрій Тис. Ціна 8 тис. зл.
3. **Бабусин дідусь**. Англійські народні казки українською мовою. 162 стор. Ціна 20 тис. зл.
4. **Історія України**. Короткий огляд. Книжка для дітей. 45 стор. Ціна 10 тис. зл.
5. **Життя в Плясті**. Вибране з одноименого підручника О. Тисовського. У книжечці містяться необхідний матеріал для тих, хто цікавиться цілями, формами та методологією роботи Плясту, поданося практичні вправи-проблемні завдання на малюнках. Ціна 15 тис. зл.

Книжечки дитячого садка

1. **Розмалюй нас**. Казкові герої для розмальовування. Ціна 5 тис. зл.
2. **Процання з дітом**. Задатки, смішинки, скоромовки. Ціна 3 тис. зл.
3. **Пісня про рупник**. Вірші А. Малишка для дітей. Ціна 3 тис. зл.
4. **Вечерня година**. Оповідання В. Стефаніка. Ціна 3 тис. зл.
5. **Що хвалити куликові**. Вірші та казки О. Пархоменка. Ціна 3 тис. зл.
6. **Зима**. Розповідь про усі особливості зими. Ціна 3 тис. зл.

Замовлення слід присилати на адресу редакції.

Просимо не висилати грошей задалегідь, а шойно після реалізації замовлення.

Редакція

Адреса редакції: «ВІАНОВІСТ»

щ. Шоріпа 17,
11-220 Г'б'ово Пашескіє.

Передплату можна оформити безпосередньо в редакції.